

Ves postopek obravnave in vse izjave se zapišejo v zapisnik.

Kadar se dovrši preslihanje, kakor je zgoraj navedeno, se odstrani senat in obdrži tajno sejo, v kateri se sklene z glasovanjem, ali se ima obtoženca oprostiti ali kaznovati. V zadnjem slučaju določi na podlagi glasovanja tudi kazen.

Proti razsodbi disciplinarnega senata imata pravico se pritožiti tožitelj in obtožene pri ministrstvu za bogočastje in uk v dobi 30 dni potem ko se je vročila pismena razsodba.

§ 11.

Priče, ki so vedoma izjavile neresnico pred disciplinarnim senatom in s tem hotele zavesti senat, da bi izrekel krivo razsodbo, je ovaditi državnemu pravdnistvu, da jih zatoži kazenskemu sodišču, ki jih kaznuje na podlagi kazenskega zakona.

§ 12.

Vsi spisi in zapisniki, nanašajoč se na disciplinarni postopek, morajo biti sestavljeni v onem jeziku, ki je učni jezik one šole, na kateri službuje obtožena učiteljska oseba. V istem jeziku se mora voditi razprava in v istem jeziku mora izreči senat ustno in pismeno razsodbo.

§ 13.

Pisarniško osebje, ki ga je potreba pri disciplinarnem postopku in zasedanju disciplinarnega senata, daje okrajni, oziroma deželni šolski svet.

§ 14.

Vse stroške vzdrževanja razprav pred disciplinarnim senatom se plačuje iz deželnega šolskega zaloge, a v slučaju, da je obtožene oproščen, jih mora povrniti tožitelj deželnemu šolskemu zalogu. V tem slučaju je dolžan tožitelj povrniti tožencu vse stroške, provzročene mu zaradi obtožbe, ne izvzemši tudi onih za branitelja.

Člen II.

Ta zakon stopi v veljavo oni dan, ko zadobi najvišje potrdilo.

Člen III.

Mojemu ministru za bogočastje in uk je naročeno, da skrbi, da se ta zakon vrši.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca februarja: K 42.412.92.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znakah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Izvenšolsko delovanje učiteljstva.

Poročal na zborovanju učiteljskega društva za sežanski okraj Al. Hreščak.

(Dalje.)

Naloga socialnega odseka bo tudi skrbno preštudirati vsakočasni politični položaj, posebno ob času volitev. V evidenci naj ima delovanje obstoječih strank, sestavlja naj si o važnejših političnih potezah notice, iz katerih

Uspavanje je jako pristopen magnetizerjevi sugestiji. Kar mu zabiča magnetizer, to tudi trdi uspavane. Uspavane je takorekoč igrača magnetizerjeve volje.

Pa poreče zdaj neveren Tomaž: „No, potem je pa Edmé le to govorila, kar je magnetizer mislil sugeriral.“

Tudi to je Durville preiskoval in dognal, da je pač uspavane podvržen magnetizerjevi sugestiji, ali iz sledečih poizkusov je dokazano, da časih uspavana oseba vendar reagira tudi na mogočno delujočo sugestijo magnetizerja.

Ko je Durville preiskoval petere čute uspavane na telesu in dvojniku, mu je Leon-tine ježno odgovorila: „Jaz vam povem, da ničesar ne voham, ako ne verujete, mi je vseeno.“

Poprej sem tudi omenil, da je telo uspa-vanje neobčutljivo in da je le njegov dvoj-nik. To dobro vedo tudi zdravniki, zato tudi nekateri amputirajo jako občutne dele ne s po-močjo narkoze (tudi narkoze je umetno uspa-vanje), ampak z magnetiziranjem.

Tudi te poizkuse je napravil Durville. Ko je poizkušal razne čute uspavane, ni bilo telo nikdar zavestno pojavov dotičnih tvarin, pač pa vedno le dvojnik.

naj se črpa pozneje bojna taktika na političnem polju. Socialni odsek nam bodi prapor naše armade, on naj nam kaže direktivo naše tak-tike, ki se bo določila vedno pri naših zboro-vanjih. Razburkano politično valovanje sega tudi do našega obrežja, sega z mogočno roko glo-boko tudi v naše življenjske interese; zato od-primo v naših društvihi vrata na stečaj tudi takim razmotrivanjem, ki nam fiksirajo položaj v tem vrvenju. Pri teh razmotrivanjih nam bodi najvišja maksima le procvit šolstva in na-predek narodne prosvete, da govorim s Pesko-vimi besedami. V bojno vrsto za te narodne postulate se postavimo vselej in povsod, bo-dimo pa potem v stranki, ki sliši na to ali ono ime.

Zaradi tega ravnokar citiranega najviš-jeja načela bo moral imeti odsek v evidenci vse vplivne kraške, učiteljske in šoli naklo-njene osebe. Dobe se med takozvanimi kra-skimi naprednjaki osebe, ki zaradi osebnih in-teresov fingirajo prijateljstvo do šole in učiteljstva. Služi jim to le kot plašč, ki naj bi zavijal v tmino njihovo sovraštvo in mržnjo do ljudskega napredka. Živimo na takozvanem naprednem Krasu. Ne zakrivajmo pa si res-nice; pomenjalo bi to voditi same sebe za nos. Na našem Krasu živi med napredno družbo mnogo parasitov. Ti pobeljeni grobovi pa so tako dobro našemljeni s humanitarno masko, da mnogi kolega ne vidi skozi to dobro po-gojeno krinko demonske fiziognomije strastnega reakcionarca, ki drži s previdno prakso naprav-ljene kremplje pod gladko kožico. To moramo poznati vsi!

Jako važno vprašanje, ki ga bo moral odsek preštudirati, je ono o izobrazbi tiste mladine, ki je ravnokar zapustila šolske klopi. Mladina je v tem času jako sprejemljiva za razne nove vtiske. Vplivi, ki so v tem času odločilni, vladajo navadno celo poznejše živ-ljenje. Kateri vplivi pa so tu odločilni, vam je vsem še predobro znano. Šola je pustila mla-denčiča iz rok, doma se začelna v tem času emancipirati od roditeljskega vpliva — če ga je sploh kaj bilo — ter začelna živeti na svojo roko, na svojo odgovornost. Imponirajo mu le širokoustni siroveži, opotekajoči se pijanci, kom-ponisti preklinjevalnih litanij in drugi taki člo-veški izvržki. Ni ga bitja, ki bi poseglo z re-šilno roko v to podirajočo se zgradbo osmih šolskih let. Ti mladi možaki od 16, 17 let se sramujejo že zdaj, da so bili nekdaj pod uč-iteljevo „komando“, kar kažejo navadno z izzi-valnim preziranjem. Rogajo se šolski mladini zaradi spoštovanja, ki ga goji ta do učitelja in marsikateri učiteljev račun prečrtajo ti mleč-nozobi fantje od fare. Seveda je tudi res, da se navadno poboljšajo, ko začno nekoliko trez-nejše misliti, a pohujšanje, ki ga naredi, je veliko in ostane.

Tov. Pesek nasvetuje za tako mladino posebne odseke v pevskih, bralnih, tambura-ških in sličnih društvihi. Krvava potreba lista za šoli odraslo mladino je sedaj pokrita. Na nas je ležeče, da privežemo mladino nase, da jo navajamo k čitanju. Odsek za izvš. delova-nje bo moral večkrat naprositi kolege in kole-ginje, da napišejo kak poučen ali zabaven se-stavek za ta list.*)

*) Tako je, žal, tudi drugod!

Uredn.

**) „Naša bodočnost.“

Jako zanimiv pri uspavanju je tudi ta pojav, pa uspavane to, kar mu magnetizer zapove, izpolni tudi potem, ko se po magneti-zerjevem povelju prebudi.

Tako sem n. pr. zapovedal uspavancu: „Ko se prebudite, morate po preteku 10 minut reči svojemu nadzorniku: Kaj g. nadzornik, tudi vi ste tukaj! Bodi pa pripomnjeno, da je bil nadzornik že ves dan z dotično osebo skupaj in je z njo sedel tudi pred magnetnim uspavanjem. In res, ko se je uspavane prebu-dil, je rekel čez nekoliko časa: „Kaj, gospod nadzornik, tudi vi ste tukaj?“ Ta pojav mag-netiziranja bo še gotovo važen faktor pri odgoji.

Po nekod na Nemškem že poizkušajo s tem, da pokvarjene ljudi, magnetizirajo in jim v stanju magnetskega sna zapovedujejo, da se odvadijo navad, kakor tatvine, pijančevanja itd. Po večkratnih poizkusih se je doseglo, da so se dotičniki po več časa vzdržali slabih dejanj in ni izključeno, da bi se popolnoma odpravile slabe navade s tem pripomočkom.

Toliko za danes. Ako bi čitatelje zani-mali članki o drugih enakih pojavihi, pa se še oglasi Vam vdani kolega

Magnetizer.

Tu se odpirata tudi kolegi-njam široko polje požrtvoval-nega delovanja. Mnogo je dela, ki ga bodo morali kolegi sami opravljati, zato z opravičenostjo apeliram na kolegince: Pre-vzemite to delo ve, da se obr-nemo mis toliko večjim uspe-hom k drugemu, vam nepristop-nemu delu!

Dotakniti se hočem sedaj nekega po-glavlja iz življenja kraškega ljudstva, in to je javna morala. Ne mislim pa pri tem na mo-ralo v ožjem smislu, kot se navadno razumeva, ampak v širšem pomenu. Gotovo je, da niso v tem oziru vse vasi na Krasu enake, toda poznam neke vasi, kjer poznajo sicer ljudje jako dobro javno nemoralno, o morali sami pa se jim menda začelna sanjati šele tedaj, ko prekoratijo 70. leto svoje čestljive starosti. Po-treboval bi Zolajevu realistično pero, dabi mo-gel vsaj površno kopirati razmere, ki vladajo po nekaterih vaseh. Seveda bi me morala sv. Inkvizicija postaviti na indeks, ker se v tistih blaženih sferah katoliške resnicoljubnosti go-spodje boje pogledati resnici v obraz. — Pu-stimo pa njihovo politiko in pogledimo rajši, kako bi bilo mogoče osušiti to domače močvirje!

Učitelj sam je v takih slučajih siromak, nemogoče mu je s prepričevalno besedo ali kako drugače izboljšati takega žalostnega stanja, za katero je rabilo javno pohujšanje mogoče leta in leta, da more danes slaviti svoj triumpf. In notabene, da je rabilo p o h u j š a n j e leta in leta, ki gre navadno hitro izpod rok. Kaj šele sanacija teh razmer! Učiteljev zgled je osamljen, zaraditega ljudstvu smešen in uje-gov glas je glas vpijočega v puščavi. Tukaj se bo treba obrniti vsekakor na druge faktorje, ki imajo zaradi svoje funkcijske regije pravico segati globoko v skoro vse posameznosti fami-liarnega življenja. To so v prvi vrsti naši ob-činski zastopi, ki se ne morejo prisiliti potom kazenskega kodeksa, da bi vršili točno svojo vzvišeno in hvaležno nalogo. Res je, da ima delaven in spoštovan učitelj mnogo vpliva na občinski zastop, toda meni se v kljub temu ne zdi močnen dovolj, da bi mogel vedno izposlo-vati kake dobrodejne reforme v občinski upravi z ozirom na varstvo in negovanje javne morale.

To bi se doseglo po mojih mislih najlažje potom županske organizacije našega okraja.

Taka županska organizacija, kjer bi bili organizirani vsi kraški župani in podžupani, bi bila v prvi vrsti za župane same jako važna, ker potrebujejo tudi oni mnogokrat složnih na-stopov in skupnega vodstva v mnogih, mnogih zadevah. Jako eminentne važnosti pa bi bila tudi za nas in za vse naše delovanje.

Da se županska organizacija uresniči,*) bi se moral obrniti odsek za izvš. delovanje do državnega in deželnih poslancev, ki imajo več vpliva na župane in podžupane kot učiteljsvo. Sploh bi mogel odsek tudi pozneje vplivati na žup. organizacijo največ po držav-nih in deželnih poslancih.

Razne podpore od občin v svrhu obče-ko-risnih naprav bi se lažje dosegle na ta način, kakor brez sistematičnega vplivanja na župane in podžupane celega okraja potom predavanj in pismenega agitiranja pri vodstvu županske organizacije.

Ko bi še imeli ustanovljeno tako organi-zacijo, bi tudi blagopokojni sirotinski sveti, alarmirani s tako navdušenostjo, ne bili zapi-sani že ob svojem rojstvu v knjigah vaških mrtvooglednikov. Od sirotinskih svetov bi si lahko obetali lepih uspehov, ko bi ne bili mrtvorojeno dete. Danes po enoletnem ob-stanku spe menda vsi spanje kakšnih? — pra-vičnih že ne.

Tako bi županska organizacija mnogo-stransko razvijala plodono svojo misijo. Naši kraški starešine bi se začeli po vplivu lastne organizacije zanimati tudi za narod-nostna in kulturna vprašanja; izginili bi slučajji, da ne bi vedel kak g. starešina niti, kako nalogo da vrši družba sv. Cirila in Me-toda v Slovencih. Danes je menda 50% takih narodnostnih analfabetov med čestljivimi sena-torji kraških občin.

Izprožiti pri poslancih idejo take župan-ske organizacije, jo pojasniti, utemeljiti in po-nuditi svojo pomoč v uresničenje, je sedaj v prvi vrsti naloga našega socialnega odseka.

(Konec.)

*) V tem času je ta misel že toliko dozorela, da se bliža uresničenju; pripravljajni odbor je že se-stavljen od strani županov samih, pravila te organiza-cije so se že obravnavala. Op. pis.

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski okraj je zborovalo na Srečnici v Celju pri mnogo-brojni udeležbi, kakršne nismo vedno vajeni. 42 tovarišev se je odzvalo svoji stanovski dolž-nosti, med njimi smo videli celo take, ki se že nekaj let sem niso udeleževali naših se-stankov. Upamo, da nam ostanejo kot obisko-valci zvesti tudi pri bodočih zborovanjih! — Društvo je nanovo pristopil tov. Julij Sevnik iz Dramelj, kot gostinji sta bili navzoči tova-rišici Leckerjevi, svojo odsotnost je opravičilo nekaj tovarišev in tovarišice.

Predsednik tov. Černej pozdravi navzoče, posebe še novega častnega člana tov. Armina Gradišnika in c. kr. nadzornika g. Josipa Su-paneke, izražajoč željo, da bi se vsi učitelji tesno oklenili društva. Učitelj edini more mi-sliti in čutiti popolnoma z učiteljem sotrpinom. Stranke nas upoštevajo navadno le toliko, ko-likor nas slučajno rabijo. A če nas vse zapu-sti, ostavi nam varno zavetje naša organizacija, ki jo izpopolnimo v močno trdnjavo. Osebnó nasprotstvo, sovraštvo ali celo izdajstvo naj ne sega v to trdnjavo, a parola, pod katero se najdemo, nam bodi: zaveden, napreden učitelj in taka učiteljica.

Nato čita čestitko, ki se je pisala c. kr. nadzorniku g. J. Supaneku povodom njego-vega odlikovanja ter naznanja, da je vpslal imenik vseh članov „Zvezi“. — Razpravljalo se je iznova na dolgo in široko o aferi Va-lenčič-Kocijan, končno je tov. predsednik čestit-al tov. Valenčiču, da si je znal na primeren način dobiti zadostneje.

Pri zborovanju so bili na razpolago na-ročilni listi vsem tovarišem, ki jih niso dobili potom šolskih vodstev. Da je uvedba naročil-nih listov in vplačevanje časopisov in knjig potom socialnega odseka jako praktična, ne bo nihče ugovarjal; tembolj pa se treba čuditi, da se najdejo tovariši voditelji, ki ne privo-ščijo take dobrote ne sebi, pa tudi ne svojim tovarišem.

Tov. Fr. Brinar je predlagal, naj se na-sveti proti sedanjemu običaju obravnavajo na koncu zborovanja, kakaj nekateri nasveti se šele izcimijo tekom vsakokratnega dne-vnega reda.

Predavanje gospe Tilke Brinarjeve, „Ne-kaj iz življenja naših mladih“ je bilo z odo-bravljajem sprejeto.

Prosti razgovor je nato vpletel tov. Fr. Brinar o ministrski odredbi v zadevi hišnih nabiralnikov. Poudarjal je, da se naj mladina navaja k varčevanju, ki ga lahko učitelj z na-biranjem malih zneskov pospešuje; zneske po 1 K pa že obrestonosno naloži v kakem denar-nem zavodu. Pri takem nabiranju, oziroma varčevanju spozna učitelj lahko dodobra otroka glede poštenosti.

Priporočalo se je tudi pristop k „Na-rodni založbi“.

Sklenilo se je pri podpornih članih po-birati podpornino à 2 K vedno le za tekoče leto, obenem pa potrkati pri raznih slovenskih trgovcihi, kamor zahaja učiteljstvo kupovat, da pristopijo društvu kot podporni člani.

Na predlog tov. Černeja se je sklenilo, da si naše društvo iz društvenega imetja na-bavi skioptikon, za kar se že zdaj neka vsota votira, tekom leta pa pridene toliko, da že lahko z novim letom društvo razpolaga z njim. Gotovo se bodo našli tudi prijatelji šole in učiteljstva, ki bodo radevolje dali kak prispe-vek za to pripravo.

Prihodnje zborovanje se določi na dne 19. marca.

Konjiško učit. društvo je imelo svoje zborovanje dne 6. januarja 1909 v Konjicah. Tov. predsednik pozdravi navzoče, posebnó okr. šol. nadzornika g. Schehla ter izraža željo, da bi pristopil k društvu, ker se s tem za-upanje pospešuje, a učiteljstvo uživa večji ugled. Spominja se tudi regulacije učiteljskih plač l. 1909. Da pa v resnici kaj dožemo, je treba trdne organizacije. Zatorej pozivlja na-vzoče v bojno vrsto. Časi so resni. Vsi za enega eden za vse! Trdno se držimo, potem pa v močni falangi stopimo proti onim, ki nam kratijo čast in ugled! Le na ta način dosežemo tudi to, kar nam gre. Nato nam poda kratko zgodovino organizacije.

Tov. Schell predava o pouku v naravi. Ker je ta tema v našem okraju še nova, so poslušalci z velikim zanimanjem sledili njego-vemu izbornemu izvajanju ter so izrazili željo, da bi tovariš v primernem času pokazal to praktično.

Nato pride predavanje g. okraj. šolskega nadzornika v spisanju tabele V, o zbirki nor-malij z indeksom, o obravnavi šolskih zamud, o novi šolski matici itd. To predavanje je dobro služilo posebno šolskim voditeljem, da se jim pri sestavljanju uradnih spisov olajša delo ter se odstranijo morebitne nejasnosti.

Končno se je na predlog tov. Kožuha sklenilo, da si društveniki naročajo časnike potom socialnega odseka.

Srednješolski vestnik.

**** Razpisano** je učno mesto na nemški drž. gimnaziji v Ljubljani za nemščino in kla-sično filozofijo. Prošnje do 1. malega travna na dež. šolski svet kranjski.

**** Profesor Fran Hauptman**, ki je dolgo vrsto let poučeval na graškem ženskem učiteljskem, je stopil v zaslužni pokoj. Vrlimu pedagogu, ki se je tudi v tujini vedno dejansko zavedal svoje narodnosti, želimo veselo in srečno uživanje mirnega pokoja.

Književnost in umetnost.

Naša bodočnost ima v zadnjih dveh številkah to-le zanimivo vsebino:

1. štev.: Ferdo Plešić: Pot do kruha. Andrej Rapč: Življenja utrinki. Ferdo Plešić: Trgovstvo. Zgodovinska črtica. Pripovedka o življenju. Posl. Podravski. Block-Podravski: Matere velikih ljudi. Razgled po domu in svetu: Japonske prislovice. — Odobrenje iger. Čaj. Vabilo na naročbo.

2. štev.: Andrej Rapč: Življenja utrinki. Ferdo Plešić: Trgovstvo. Zgod. črtica. Block-Podravski: Matere velikih ljudi. Beseda o revščini. Posl. Podravski. Razgled po domu in svetu: Iz zapisnika pesimista. Pri ljudskem štetju. Otročja odkritost. Ali — ali. Kdo ima prav? Prepozno. Pomen krompirja. Pri sodnji. V električnem tramvaju. Vabilo na naročbo.

List vsem prav toplo priporočamo. Tovariši po deželi: na delo za razširjanja „Naše bodočnosti“!

Domače ognjišče. Štev. 2. ima to-le vsebino: Dr. Franko Bezjak: O domači kazni. — 2. Rudolf Horvat: O vzgoji otrok v predšolski dobi. — 3. Slike iz vzgoje. Burgstein: Pri stricu zdravniku na deželi. — 4. Listek A. Rapč: Ob koncu polletja. — 5. Drobline. — Priporočajte in širite „Domače ognjišče“!

Politiški pregled.

*** Državni zbor** je sklican na 10. marca. Baron Bienenrth ve danes toliko o političnem položaju, kolikor je vedel tisti dan, ko je zaključil parlament. Kaže se dandanašnje, kakšna velikanska napaka se je storila z zaključitvijo. Dokler je bil državni zbor skupaj, je imela ogromna večina strank voljo za delo, in red bi se v zbornici lahko napravil, seveda ne z Bienenrthom. Delavnost ni bila brez veščine, pač pa ministrski predsednik, ki se je bal, da mu proračunski osek ne dovoli pozicijskega fonda. Če bi baron Bienenrth iz tega izvajal navadne ustavne konsekvence, pa se poslovi, bi imeli danes drugo vladno, ne „predpustne“, temveč tako, s katero bi bila večina delala. Zdaj ko je parlament razkropljen, bi pa vsaka stranka rada čimveč profitirala od položaja in zato so sedaj težave res večje. Češke meščanske stranke baje zahtevajo, da morajo Nemci jamčiti, da ne bo obstrukcije v češkem deželni zboru. Tedaj bi oni jamčili, da ne obstruirajo v državnem zboru. Nemci pa obratno in pravijo, da mora biti najprej red v državnem zboru, potem šele pride deželni zbor na vrsto. Za temi zahtevami se pa seveda skrivajo druge dobičkarje. Čim slabotnejša je vlada, temmanj bo opravila v tem položaju. Dokler ni parlamenta, je vsako ozdravljenje nemogoče.

*** Poljaki se približujejo drugim Slovonom v državnem zboru.** „Narodni Listy“ poročajo, da sta zastopnika Poljakov v seji „delovoljnih“ strank, poslanca dr. Glabinski in grof Dzieduzycki, kategorično izjavila, da Poljaki pod nobenim pogojem ne vstopijo v nasvetovano koalicio, in sicer zaradi tega ne, ker je le-ta očitno naperjena proti Čehom in Slovincem. S tem so se Poljaki izjavili za solidarnost z ostalimi slovanskimi poslanci, vendar so tudi izrekli, da hočejo med nemškimi in slovanskimi strankami zavzeti stališče, ker so prepričani, da se bo s takim postopanjem slovanske opozicije poprej ublažila. Nemški krščanski socialci so bili skoro edini zato, naj se „delovoljne“ stranke združijo zoper opozicijo slovanske enote, kar so seveda Poljaki s svojo izjavo preprečili.

*** Koliko stane Avstrijo aneksija Bosne in Hercegovine?** Neki list je prinesel poročilo, da znašajo stroški že sedaj pol milijarde kron. Od te vsote se je že plačalo 280 milijonov, 300 milijonov pa je že zaračunanih, a še ne plačanih. Ker manjka gotovine, so se morali vsi blagajniški preostanki tako v Avstriji kakor na Ogrskem in velik del ogrske emisije v svrhu vojnih priprav v Bosni. Vključ temu pa izdatki še vedno naraščajo. Tudi kotokorentni kredit pri dunajskih bankah se je že porabil za svrhe, ki so v zvezi z aneksijo. Velik del vsote v znesku 580 milijonov kron se je že porabil, preden je prišlo do delne mobilizacije. Ta denar se je večinoma porabil za oboroževanje in za nabavo vojnega materiala.

*** Rusija proti Avstro-Ogrski.** Po poročilih iz Varšave je ruska cenzura dala zapleniti vse inozemske liste, ki priobčujejo Avstriji prijazne vesti. Dovolila pa je, da smejo poljski listi priobčevati najostrejša napade proti Nemčiji in Avstro-Ogrski zaradi njiju postopanja proti Srbiji.

*** Novi srbski kabinet** je sestavljen tako: predsedništvo naprednjak Novaković; zunanje zadeve staroradikalec Milovanović; notranje zadeve staroradikalec Milosavljević; finance staroradikalec

Protić; stavbe staroradikalec Pašić; ponk mladoradikalec Stojanović; trgovino mladoradikalec Prodanović; justico nacijonelec Ribarac; vojna polkovnik Marinović; — Ministrski predsednik Novaković in minister za zunanje zadeve dr. Milovanović sta izdelala večkrat napovedano spomenico, ki naj bi se odposlala vesilam. Kralj Peter je pa izrekel željo, da bi se s spomenico vred odposlalo tudi naznanilo, da nima sedanje oboroževanje srbske armade nobene vojne osti proti Avstro-Ogrski. Novaković in Milovanović sta sprejela kraljevo željo in tako se odposlje s spomenico tudi to naznanilo.

Vestnik.

Neumnost ali zlobnost. „Slovenec“ piše dne 27. februarja t. l. doslovno: „Svobodno miselnost učiteljstvo slavi 40 letnico „moderne“ ljudske šole. Svobodno miselnost učiteljstvo se pripravlja, da slavi 14. majnika 1869 sklenjeno ljudskošolsko postavlo. Sicer pa posebno navdušenja ne bo, ker se že splošno priznava, da se niti na meščanskih šolah učenci ne nauče več kakor v stari „klerikalni“ šoli.“ — No, sedaj so vsaj zvedeli tisti tovariši, ki simpatizirajo s S. L. S., kakšna šola je ideal tej stranki. Uskoke v ta tabor čaka pač usoda tiste muhe, ki se zaleti v vreli močnik.

Dr. Lampe na delu. Deželno odbojniko in članu deželnega šolskega sveta, dr. Evgenu Lampetu, žila ne da miru. Zopet je rohnol proti učiteljstvu, to pot na shodu v Smartnem pri Litiji, in sicer je rohnol, kakor priznava sam „Domoljub“, jako ostro. Govoril je o starostnem zavarovanju, ki so se mu kmetje na shodu v Ljubljani odločno uprli ter dejal: „Tisti liberalni hujskači pa, ki te ogromne in silno težavne zakonske predloge še videli niso, in ki nimajo pojma o njeni vsebini, so si izmislili celo kopo laži in so hujskali ljudstvo. Temu mora biti konec. Koder poizvedujemo po začetnikih teh laži, pridemo navadno nazadnje na liberalnega — učitelja. Ti liberalni učitelji hočejo imeti zvišane plače, in ker so jim liberalci na ljudske stroške obljubili, hočejo zopet liberalni stranki na vrh pomagati. Zato so pograbili to priložnost in so se lagali kmetom, da jih hoče Slovenska ljudska Stranka s starostnim zavarovanjem uničiti in z njihovih gruntov pregnati. Vi pa povejte vsakemu liberalnemu učitelju sledeče: Če bi se učiteljem plače izboljšale tako, kakor zahtevajo liberalni učitelji, ki proti starostnemu zavarovanju hujskajo, bi znašalo to primeroma toliko, kolikor bi plačavalo naše ljudstvo zase, da bi bili vsi kmetje in hlapeci zavarovani za starost, o nemoglost in bolezen. Če mislijo liberalni učitelji s hujskanjem in z lažmi doseči zvišanje plač, so se zelo zmotili!“ — Temu hujskanju in pretenju nasproti izvrstno pripominja „Rdeči prapore“, piše: „Kdor razume klerikalne govore, je po tem bojnem kliču na jasnem: Klerikalci hočejo izstradati učitelje ter jih z bedo prisiliti, da vstopijo v njihov tabor. Kmetsko zavarovanje, o katerem je govoril dr. Lampe, ni nič drugega kakor pretveza, in če bi bili njegovi poslušalci količkaj razmislili njegove besede, bi bili morali opaziti, kako je nasprotoval sam sebi. Najprej je namreč razlagal, da je bivši češki minister Prašek zahteval kmetsko zavarovanje in je s tem nekako hotel odvrniti od klerikalne stranke sum, da bi bila ona agitirala za to. Potem je pripovedoval, da kranjsko kmetško ljudstvo nasprotuje takemu zavarovanju in da ga bo klerikalna stranka odklonila, ker ga ljudstvo ne mara. Naenkrat pa je trdil, da so učitelji kmete naščuvali proti zavarovanju. A nikomur ni prišlo na misel, da bi bil vprašal dr. Lampeta, katera njegovih trditvev je resnična. Zakaj, če so le učitelji naščuvali kmete, se ne more govoriti o ljudski volji. In če so klerikalci prepričani, da je vse sama učiteljska hujskarija, tedaj ne bi bili smeli reči, da bodo odklonili kmetško zavarovanje, temveč bi bili morali govoriti takole: „Ljudje, zavarovanje je dobra reč, ampak hujskači so vas zapeljali.“ In razložiti bi bili morali ljudstvu celo vprašanje ter ga poučiti. Sicer pa nima starostno vprašanje nič opraviti z učiteljskimi plačami. Če bi bili klerikalci resnični prijatelji ljudstva, bi morali reči to: „Prijatelji, ob sedanjih plačah ne morejo učitelji dostojno živeti in zato tudi ne morejo vaših otrok tako poučevati, kakor bi bilo treba. Učiteljske plače se morajo izboljšati zaradi vaših otrok. Kdor vas hujska proti učiteljem, vas hujska proti vašim otrokom.“ Toda klerikalcem je bodočnost ljudskega naraščaja deveta briga. Zdaj imajo moč, da lahko terorizirajo, pa jo rabijo. Krščanska ljubezen je pa kdo ve v kateri shrambi.“ — Te besede imenovanega lista so popolnoma resnične. Kako zna posebno dr. Lampe izrabljati svojo sedanjost slučajno moč in kako zna terorizirati — to nam je dobro znano. Pa bomo to tudi povedali in dokazali, kadar pride čas! Take krščanske moče je treba poznati.

Odlikovani tovariši. Meseca julija lani je razpisala „Glasbena Matica“ častne nagrade za nove skladbe. Matici je dospelo 53 konkurenčnih skladb. Za ocenjevanje došlih skladb izvoljen jury je 6 skladb iz ocenjevanja izločila, ker niso odgovarjale besedilu in smislu razpisa, 34 skladb je kot manj vredne odklonila, 13 skladb pa je predlagala, da se jim prisodi njih

vrednosti primerna častna nagrada. Med temi poslednjimi je devet kompozicij tovariša E. Adamiča, ki mu na takem odlikovanju iskreno čestitamo!

Učiteljska tiskarna je založila in izdala vse predpisane tiskovine za obrtno nadaljevalne šole. Posebno priporočila slav. vodstvom Izkaze za pripravljalnice tečaj, za I. in II. razred in Odhodna izpričevala.

Nemška šola v Kaplji pri Arvežu. V „Narodnem Dnevniku“ čitamo: Občinski odbor v Kaplji pri Arvežu je sedaj sprejel Judežve groše „Schulvereinove“. V nedeljo se je vršila seja, v kateri se je sprejelo ponudbo „Schulvereinovo“, da da za povečanje šole 4 tisoč kron, ako bo od 2. šolskega leta naprej učni jezik izključno nemški, vodstvo šole nemško in se bo postavil 4. razred. Te pogoje je obč. odb. r. na Kaplji brezpogojno sprejel in so vsi člani s svojimi podpisi potrdili sprejem šulferajnevega Judežvega darila.

Umrl je v bolnici v Kandiji pri Novem mestu tov. Ivan Žnidaršič, nadučitelj iz Brusnice. R. i. p.!

Osebnost vest. Okrajni šolski svet v Krškem je imenoval Ivano Mesčevca za prov. učiteljico in voditeljico v Orneči vasi.

Sedmi sestanek trgovskih in obrtniških vajencev je priredilo učiteljstvo meščanske šole v Krškem v nedeljo, dne 28. februarja. Vzpored je obsegal: 1. petje (nar. pesmi), 2. dihalo (predavanje ravnatelja dr. Tomo Romiha), 3. telovadbo in prosto zabavo.

Meščanska šola v Borovljah. „Mir“ poroča, da je dognana stvar, da dobe Borovlje deško in dekliško meščansko šolo. Vprašanje je samo, če se vpiše zadostno število otrok. Vodstva ljudskih šol v okolici so dobila nalog, da naznanijo udeležence iz okolice. Ta pridobitev je brezdvomno velikanske važnosti za Borovlje; škoda, da Slovenci z njo ne dobe ničesar. Ali se ne bi mogli poučevati par ur slovenščine na teden? Krajni šolski sveti v borovljski okolici, zahtevajte!

V Pilberku so na tamošnji šoli pobrali učitelji otrokom — slovenske katekizme.

Poučevanje na obrtno-nadaljevalnih šolah ob praznikih brez razločka, ali je praznik med tednom ali na nedeljo, se po ministrskem ukazu v bodoče opusti.

Slovenska šolska Matica. Knjige „Slovenske šolske Matice“ za leto 1908, so izšle in se začele te dni razpošiljati. P. n. društveniki jih prejema po svojih poverjenikih.

Iz Bušče vasi nam pišejo: Dne 28. februarja je priredilo učiteljstvo v Bušči vasi na Dolenjskem roditeljski sestanek. Zanimanje staršev za ta sestanek je bilo tako veliko, da je bila šolska soba že pred določeno uro in to v kljub skrajno slabemu vremenu natlačeno polna. — Privlačila sila je bil tov. nadučitelj Kocijančič, ki si je v kratki dobi svojega tukajšnjega službovanja s svojim zglednim nastopom znal pridobiti zaupanje in srea ljudstva. Tov. Kocijančič je razložil staršem v lahko lahko umljivi besedi pomen roditeljskih sestankov in jih je opozoril na glavne napake, ki jih zagrešijo pri vzgoji svojih ljubljencev. — Neprestano pritrdjevanje besedam govornikovim je pričalo, da so besede, ki so prihajale iz srca, vnetega za mladino, našle pot v srca navzočih očetov in mater. — Tov. govornika je v navdušenih besedah zahvalil za lepe nauke posestnik Omrza. Plačilo za njegov trud pa naj bo zavest, da je z otvoritvijo teh sestankov storil velik korak naprej, da je odprl prosveti prve duri. Uspehi ne bodo izostali. — Omeniti moram tudi g. kateheta Faturoja. Dasi je bilo jako neugodno vreme, je prišel tudi on na sestanek iz oddaljenega Sv. Križa. Podal je v svojem, tupatam humorističnem govoru, kar je navzočim jako ugajalo, zlasti materam obilo lepih nauk. Vsa čast vnetemu mladoljubu! Starši so se razšli s prepričanjem, da je učitelj njihov največji dobrotnik.

Šolska veselica se je vršila dne 18. februarja t. l. dopoldne v Žetalah pri Rogatcu po prav raznovrstnem vzporedju. Omenjeno naj bo, da so se posamezne točke popolno dovršeno izvajale. Posebno genljivo je bilo videti, ko so bili z jubilejskimi kronami v slov. znakovih dekorirani trije dečki, ki so dobili to odlikovanje v pohvalo, da so dne 2. decembra l. l. ob 60 letnici vladarjevi pravilno prednašali pesmi. Prav ljubeznivo je bilo videti otroke v živi sliki stati in prepevati pesmi: „Slovenka sem“, „Slovenska zemlja“ i. dr. iz Kosijeve „Slava domovini“. Nad vse pričakovanje je bil nastop mladih vojakov, ki so bili opravljeni s puškami, sabljami in papirnatimi čepicami. Razdelilo se je tudi 27 lepih cesarskih podob, pripetih na lepenko, ki jih je podaril knez Windisch-Graetz. Pred koncem se je razdelilo 161 žepnih robocev, t. j. med vse navzoče šolarje. Te je naklonil šolski mladini tukajšnji trgovci, g. Maks Berlig, ki je kraj. šol. ogleda. Naj mu bo na tem mestu za ta dar izrečena najsrčnejša zahvala.

Za učiteljski sklad socialnega odseka „Zveze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic“ v Celju se je nabralo pri učiteljskem večeru v Žalcu dne 17. februarja t. l. 750 K. Hvala! Živeli posnemalci! Fran Voglar.

Poročil se je tov. Alojzij Hreščak, učitelj v Lokvah, z gđ. Marico Lantierjevo. Čestitamo!

Listnica uredništva.

A. M. v R.: Prejeli smo in porabimo čimprej. Hvala! — Z. V. na Č.: Naj gre, če je koristilovec. Vsi še pridejo nazaj. Osebnosti pa ne maramo. — P.: Poslali smo uredništvo „Popotnika“. Pisano je izvrstno, zato bomo prihodnje porabili sami, če ne bo pomagalo! Pozdravi!

Listnica upravnštva.

Naročnina za „Tovariša“ tako počasi prihaja, da niti za znamke ne prejemo. Znamo je pač vsem, da je gmotno stanje „Tovarišev“ slabo. Ali se res ne morete vzbuditi naročniki, ki se štetje stanovsko zavednim, pa plačati to, kar je vsakega naročnika dolžnost! Je li res potreba plačevati še znamke za terjalna, pisma ko je že tako „Tovariš“ pasiven vlad brezbrčnosti naročnikov? Naj se li res izključno in dobesedno držim sklepa, ki pravi, da je vsakemu naročniku list, ki ne plača vsaj četrtletno naprej? Če je vsem prav, bo naposled upravnštvu tudi. Torej ali, ali —

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Z. 561. Kranjsko. 48 1—1

An der fünfklassigen Knabenvolksschule in Bischofack ist eine Lehrstelle mit den gesetzmässigen Bezügen definitiv zu besetzen.

Mit dieser Lehrstelle ist die Erteilung des Unterrichtes der dortigen Fortbildungsschule verbunden und wird demnach auf hiefür qualifizierte männliche Lehrkräfte vor allen reflektiert.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 24. März 1909 beim gefertigten k. k. Bezirksschulrate einzubringen.

An krainischen öffentlichen Volksschulen noch nicht definitiv angestellte Bewerber haben durch ein staatsärztliches Zeugnis den Nachweis zu erbringen, daß sie für den Schuldienst die volle physische Eignung haben.

K. k. Bezirksschulrat in Krainburg.
am 23. Februar 1909.

Našim rodbinam priporočamo

- Kolinsko cikorijo -

30 24—1

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja zaloga in izbira oblek za gospode in dečke, sportnih oblek, površnikov, in dežnih plaščev in zimskih suknj.

Obleke in površniki, kakor tudi damski kostumi se izdelujejo po meri in najnovejšem kroju.

Na zahtevanje se pošlje na izbirno tudi brez posredja.

V zalogi so vedno najmodernejše danske obleke.

Jako nizke cene.

O. Bernatovič.

VERONIKA KENDA

v Ljubljani

na Dunajski cesti štev. 20

priporoča p. n. krajnim šol. svetom,

šol. vodstvom in učiteljstvu svojo

veliko zalogo pisalnih

in risalnih potrebščin.

Dalje imam v zalogi risalni papir raznih vrst v vseh predpisanih velikostih, pisalni in pismeni papir, zavitke različne velikosti, veliko izbiro peres, držal, svinčnikov, gumic, krede, črnila, barvic, ravnil, ter vseh v to stroko spadajočih predmetov.

10 34—10

Postrežba točna in solidna.

Glavna zaloga

A. Slatnarjevih zvezkov.

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Specialna trgovina za opreme nevest.

Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje. — Platno vseh širin za telesno in posteljno perilo, namizni prti, serviete, garniture za kavo, bele in barvaste, brisalke, žepni robci, brisalne rute, šifon, širting, kreton, batist itd. itd.

Najnovejše modele za perilo radi pokažemo na ogled. — Švicarske vezene.

Strogo solidno blago.

Niske stalne cene.

Gg. učiteljem in njih rodbinam 5% popusta.

Svetlolikalnica:

Kolodvorske ulice št. 8.

23 42—9